

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет стоматології та фармацевції
Кафедра загальної та клінічної фармакології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

22 Охорона здоров'я
226 Фармація, промислова фармація
Фармація, промислова фармація
другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний телефон	E-mail
Смірнова Ганна Василівна, ст. викладач кафедри загальної та клінічної фармакології	+380997304334	sealineodessa@gmail.com
Галина Петрівна Пекліна, д. мед. наук, професор, зав. кафедри загальної та клінічної фармакології	0503908002	omi@mgu.edu.ua
Сторінка курсу у Moodle: https://moodle.mgu.edu.ua/		

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Організація фармацевтичної допомоги – це комплекс організаційно-правових та спеціальних (медико-фармацевтичних), соціально-економічних заходів, спрямованих на збереження здоров'я, профілактику та фармакотерапію з метою усунення фізичних, і, як наслідок, моральних страждань людей незалежно від їх соціального та матеріального статусу у суспільстві, расової та національної приналежності, віросповідання, громадянства, віку, статевої приналежності, сексуальної орієнтації.

Фармацевтичне забезпечення є інтеграційною системою, яка об'єднує реалізацію фармацевтичної допомоги, фармацевтичної послуги та забезпечення ліками населення.

Фармацевтична послуга – це надана населенню фармацевтична допомога як результат професійної діяльності фармацевтичних працівників, яка має вартісну оцінку (на підставі договірних цін).

Предметом вивчення дисципліни є здоров'я громадян, вивчення залежності від впливу комплексу соціальних, психологічних, екологічних чинників, а також забезпечення населення якісними та доступними за ціною лікарськими препаратами.

Метою вивчення Організації фармацевтичної допомоги – є узагальнити та поглибити знання про соціальні аспекти провадження діяльності в галузі фармації в сучасних умовах; сприяти формуванню професійно необхідних знань, умінь та навичок; створити теоретичну базу для поглибленого вивчення окремих аспектів діяльності фармацевтичних підприємств в сучасних економічних умовах; створити базу, яка визначає професійну компетентність та загальну ерудицію провізорів.

Передумови для вивчення дисципліни Організації фармацевтичної допомоги: організація та економіка в фармації, соціальна фармація, фармацевтичне право та законодавство, інформаційні технології в фармації, фармакологія, клінічна фармакологія та фармацевтична опіка та іншими науками, характеризує стан здоров'я населення, ефективність діяльності системи охорони здоров'я й фармацевтичного забезпечення населення.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Організація фармацевтичної допомоги» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній та/або дослідницько-інноваційній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК. 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК. 13. Здатність нести етичну відповідальність за дії, пов'язані із застосуванням власних знань та суджень.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 2. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.

ФК. 3. Здатність визначати перспективні напрямки та завдання фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я та соціальні пріоритети у забезпеченні населення лікарськими засобами для реалізації доступної і ефективної фармакотерапії та профілактики захворювань населення.

ФК. 4. Здатність визначати потреби галузі охорони здоров'я з метою розробки та виробництва життєво необхідних, доступних, якісних, ефективних та безпечних лікарських засобів.

ФК 6. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.

ФК 7. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.

ФК 10. Здатність організовувати діяльність аптеки із забезпечення населення, закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту й впровадити в них відповідні системи звітності й обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики (GPP) та здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство з урахуванням організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.

ФК 13. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

ФК 29. Здатність організовувати та здійснювати контроль якості лікарських засобів у відповідності з вимогами чинної Державної фармакопеї України та належних практик у фармації, визначати способи відбору проб для контролю лікарських засобів та проводити їх стандартизацію відповідно до діючих вимог, запобігати розповсюдженню фальсифікованих лікарських засобів.

Навчальна дисципліна **Організація фармацевтичної допомоги** забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 4. Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності.

ПРН 14. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ПРН 24. Враховувати дані щодо соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ліків.

ПРН 33. Визначати переваги та недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей.

ПРН 34. Рекомендувати споживачам лікарські засоби та товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

основи соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами; соціальні аспекти створення, державної реєстрації та впровадження лікарських засобів у виробництво; підходи до впровадження медичного страхування населення в Україні;

Уміння:

особливості безкоштовного та пільгового відпуску лікарських засобів соціально незахищеним групам населення в Україні; державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників; законодавчі вимоги до інформації та реклами лікарських засобів та супутніх аптечних товарів;

Навички:

напрями підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Семинарські заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	14/12	28/12	78/96	3/3	5/5	вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Теоретичні основи формування соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами.	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 2. Соціальне значення лікарських засобів.	16	2	4	10	14	2	2	10
Тема 3. Стратегічні пріоритети формування системи фармацевтичної безпеки України.	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 4. Медичне страхування як складова соціальної політики держави.	16	2	4	10	14	2	2	10
Тема 5. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та медичними виробами.	16	2	4	10	12	2		10
Тема 6. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників.	16	2	4	10	12		2	10
Тема 7. Соціальна фармація і право.	12		2	10	10			10
Тема 8. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу.	4		2	2	10			10
Тема 9. Соціально-фармацевтичні аспекти у наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих.	8	2	2	4	10			10
Тема 10. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка.	4		2	2	10	2	2	6
Усього годин	120	14	28	78	120	12	12	96

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Теоретичні основи формування соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами. Цілі, цінності, пріоритети, ключові функції, стратегії, проблеми та завдання системи охорони здоров'я України в сучасних умовах. Особливості фінансування системи охорони здоров'я. Концепція розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України. Складові оцінки якості медичної і фармацевтичної допомоги. Становлення та розвиток соціальної фармації.	2	2
2	Тема 2. Соціальне значення лікарських засобів. Соціальні аспекти створення, державної реєстрації та впровадження лікарських засобів у виробництво. Узагальнення процедур проходження державної реєстрації для різних груп лікарських засобів. Впровадження спрощеної процедури державної реєстрації для інноваційних та соціально значимих лікарських засобів (для лікування туберкульозу, ВІЛ/СНІД, орфанних захворювань та ін.). Практичне використання АТCDDD як методу оцінки споживання лікарських засобів	2	2
3	Тема 3. Стратегічні пріоритети формування системи фармацевтичної безпеки України. Визначення та структура національної безпеки України. Критерії економічної безпеки держави. Підходи, що застосовуються при визначення порогових значень. Методика розрахунку індикаторів соціальної безпеки. Індикатори припустимості рівня загроз економічної і соціальної безпеки. Складові частини дохідної і витратної частин державного і місцевих бюджетів. Основні показники діяльності фармацевтичної служби України.	4	2
4	Тема 4. Медичне страхування як складова соціальної політики держави. Механізм формування ефективної системи соціально-економічних відносин у суспільстві. Форми та функції медичного страхування. Підходи до впровадження медичного страхування населення в Україні. Нормативно-правове забезпечення медичного страхування населення. Гарантований рівень медичних послуг. Державна страхова медицина. Формулярна система. Механізм рефундації коштів аптекам за відпущені лікарські засоби.	2	2
5	Тема 5. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та медичними виробами. Система державних закупівель лікарських засобів, виробів медичного призначення та технічних засобів реабілітації в Україні. Порядок фінансування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань. Здійснення фармацевтичного забезпечення державних, комунальних та приватних лікувально-профілактичних закладів. Особливості встановлення роздрібною вартості на лікарські засоби, виробі медичного призначення, супутні аптечні товари при різних формах	4	2

	відпуску. Порівняльний аналіз фармацевтичного забезпечення пільгових категорій населення в Україні та за кордоном. Волонтерська та гуманітарна допомога.		
6	Тема 6. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників. Фармацевтичне самоврядування. Нормативно-правове регулювання дотримання професійних прав та забезпечення пільг для фармацевтичних працівників. Державні соціальні гарантії у сфері доходів населення. Критерії встановлення розміру посадових окладів адміністративно-управлінського і фармацевтичного персоналу аптечних закладів. Порядок нарахування різних видів виплат: заробітної плати, за роботу у святкові дні, за понаднормову працю, сумісництво, керівництво виробничою практикою, допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю та ін. Порядок нарахування, утримання та сплати обов'язкових відрахувань з доходів фізичних осіб. Особливості застосування податкової соціальної пільги. Податкова знижка. Фармацевтичне самоврядування.	4	
7	Тема 7. Соціальна фармація і право. Протиріччя та невизначеності нормативно-правового регулювання фармацевтичного сектору охорони здоров'я. Шляхи розв'язання практичних проблем, зумовлених законодавчими протиріччями.	4	2
8	Тема 8. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу. Особливості місії суб'єктів фармацевтичного бізнесу. "Соціальні ролі" та етика бізнесу. Правила належної промоції фармацевтичними компаніями лікарських засобів професіоналам охорони здоров'я. Соціальні проекти та звіти. Морально-етичні та соціально-психологічні аспекти фармацевтичного забезпечення населення. Підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах. Розробка пакету соціальних ініціатив для аптечного закладу: механізм надання знижок окремим категоріям населення, картки постійних клієнтів, програми лояльності, накопичувальні бонуси та ін.	2	
9	Тема 9. Соціально-фармацевтичні аспекти у наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих. Особливості надання фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих (пацієнтам онкологічного профілю, паліативним хворим, хворим на рідкісні захворювання). Ключові проблеми немедикаментозного застосування ліків та напрями їх подальшого вирішення. Соціальна роль провізора у недопущенні відпуску ліків з метою немедичного використання. Соціальна небезпека при немедичному використанні допінгу в спорті	2	
10	Тема 10. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування. Застосування фармацевтичної опіки при відпуску з аптек лікарських засобів, медичних виробів та супутніх товарів аптечного асортименту. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка. Безрецептурні лікарські засоби в реалізації концепції відповідального самолікування. Інформаційно-рекламне забезпечення відпуску з аптек лікарських засобів та інших товарів. Дотримання законодавчих вимог до реклами лікарських засобів та інших товарів.	2	
	Всього	28	12

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Організація фармацевтичної допомоги» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Теоретичні основи формування соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами. Реферат: Концепція розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України. Складові оцінки якості медичної і фармацевтичної допомоги. Становлення та розвиток соціальної фармації.	10	10
2	Тема 2. Соціальне значення лікарських засобів. Реферат: Соціальні аспекти створення, державної реєстрації та впровадження лікарських засобів у виробництво. Узагальнення процедур проходження державної реєстрації для різних груп лікарських засобів.	10	10
3	Тема 3. Стратегічні пріоритети формування системи фармацевтичної безпеки України. Реферат: Основні показники діяльності фармацевтичної служби України.	10	10
4	Тема 4. Медичне страхування як складова соціальної політики держави. Реферат: Підходи до впровадження медичного страхування населення в Україні.	10	10
5	Тема 5. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та медичними виробами. Реферат: Здійснення фармацевтичного забезпечення державних, комунальних та приватних лікувально-профілактичних закладів.	10	10
6	Тема 6. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників. Реферат: Особливості застосування податкової соціальної пільги. Податкова знижка. Фармацевтичне самоврядування.	10	10
7	Тема 7. Соціальна фармація і право. Реферат: Протиріччя та невизначеності нормативно-правового регулювання фармацевтичного сектору охорони здоров'я.	10	10
8	Тема 8. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу. Реферат: Особливості місії суб'єктів фармацевтичного бізнесу. "Соціальні ролі" та етика бізнесу.	2	10
9	Тема 9. Соціально-фармацевтичні аспекти у наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих. Реферат: Особливості надання фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих (пацієнтам онкологічного	4	10

	профілю, паліативним хворим, хворим на рідкісні захворювання). Соціальна роль провізора у недопущенні відпуску ліків з метою немедичного використання.		
10	Тема 10. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка. Реферат: Застосування фармацевтичної опіки при відпуску з аптек лікарських засобів, медичних виробів та супутніх товарів аптечного асортименту. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка.	2	6
	Всього	78	96

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			

¹ Індивідуально-консультаційна робота викладача зі студентами

1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Підсумковий контроль екзамен / залік	50
Всього балів підсумкової оцінки	100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	

74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Громовик Б.П., Гасюк Г.Д., Левицька О.Р. Фармацевтичний маркетинг: Теоретичні та прикладні засади.- Вінниця: Нова книга, 2004. – 464 с. 2. Менеджмент у фармації / О.Є.Кузьмін, Б.П.Громовик, Г.Д.Гасюк, О.Р.Левицька, О.Г.Мельник.- Вінниця: Нова книга, 2005. – 448 с.
2. Фармацевтичний маркетинг. Навчальний посібник. Б. Громовик, Г. Гасюк, Л. Мороз, Н. Чухрай. – Львів: Наутілус, 2000 – 320 с. Громовик Б.П., Терещук С.І., Чухрай І.Л. Організація та економіка фармації / За ред. проф. Б.П.Громовика та доц. С.І.Терещук. – Вінниця, Нова книга, 2009. – 816 с.
3. Громовик Б.П., Терещук С.І., Чухрай І.Л. Організація та економіка фармації / За ред. проф. Б.П.Громовика та доц. С.І.Терещук. – Вінниця, Нова книга, 2009. – 816 с.
4. Громовик Б.П. Організація роботи аптек: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – 3-тє вид., доопр.та доповн. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 288 с.
5. Немченко А.С. Організація фармацевтичного забезпечення населення / А.С.Немченко, А.А. Котвіцька, Г.Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С.Немченко.- Харків: Авіста-ВЛТ, 2007.-488 с

Допоміжна

1. Немченко А.С. Основи економіки та системи обліку у фармації: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова. В.М. Чернуха та ін.; за ред. А.С. Немченко.- Харків: Вид-во НфаУ: Золоті сторінки, 2005. - 504 с.
2. Практикум з організації та економіки фармації. Навч. посібник для студентів вищих навч.закл. /Б.П.Громовик, С.І.Терещук, О.Л.Гром, А.М.Новікевич, І.Л.Чухрай. – Вінниця:Нова книга, 2004. – 448 с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. www.moz.gov.ua – офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
2. fr.com.ua – сайт журналу «Фармацевт практик»
3. www.provisor.com.ua – офіційний сайт журналу «Провізор»
4. <http://zakon.rada.gov.ua> - законодавство України (урядовий портал) Кодекси і закони України, Укази Президента України, Постанови і Декрети Кабінету Міністрів України//